

نظری بر اسامی و القاب حضرت فاطمه معصومه(س)

این مجله عظیم الشان هم نام حضرت زهرا(س) و فاطمه یافاطمه کبری نامیده شده است...

اسامی آن حضرت:

فاطمه

این مجله عظیم الشان هم نام حضرت زهرا(س) و فاطمه یافاطمه کبری نامیده شده است. در روایتی درباره مقام والا و عظمت شان حضرت زهرا(س) و علت نامیده شدن ایشان به فاطمه آمده است: محمد بن مسلم گفت: از ابوجعفر امام باقر(ع) شنیدم که فرمود: فاطمه دارای جایگاهی کنار در جهنم است. وقتی روز قیامت می شود، میان دو چشم هر نفر، مومن یا کافر نگاشته می شود. آنگاه به کسی که دوستدار اهل بیت است و گناهان فراوانی دارد، دستور داده می شود به آتش افکنده گردد. وقتی حضرت فاطمه آن شخص را می بیند، می گوید: بارالها! مولای من! مرا فاطمه نام نهادی و به واسطه من می خواستی از کسانی که دوستدار من و ذریه ام هستند، درگذری و عدهات حق است و تو از وعدهات تخلف نمی کنی. در آن زمان خداوند عزیز و والامرتبه می فرماید: درست گفتم، تو را فاطمه نام نهادم و می خواستم به خاطر تو از کسی که دوستت دارد، و پیرو توست و به خاندانت علاقمند و پیرو آنان است، درگذرم. پیمانم حق است و من خلف وعده نمی کنم؛ به این سبب به بندهام فرمان داخل شدن در آتش را دادم تا تو درباره او شفاعت کنی. تو را شفیع قرار دادم تا برای ملائکه و پیامبران و فرستادگانم و صاحبان این توقفگاه، جایگاه و منزلتت در پیشگاه من مشخص شود. هرکس را که دیدی میان دو چشمش کلمه مومن است، می گیری و داخل بهشت می کنی.

حضرت معصومه(س) نیز چون حضرت فاطمه زهرا(س) دارای مقام شفاعت است. و احتمالاً نامیده شدن وی به فاطمه بی ارتباط با این مقام نبوده است. به هر تقدیر به واسطه این بانوی گرامی بسیاری از شیعیان داخل بهشت می گردند. در این باره امام صادق(ع) می فرماید:

«... الا ان للجنة ثمانية ابواب، ثلاثة منها الى قم. تقبض فيهما امراه هي من ولدي و اسمها فاطمه بنت موسى تدخل بشفاعتها شيعة الجنة باجمعهم.«

آگاه باشید، برای بهشت هشت دراست؛ سه تا از آنها به سوی قم باز می شود. در آنجا بانویی قبض روح می شود. او از جمله فرزندانم، و نامش فاطمه دختر موسی است. به شفاعت او همه شیعیان داخل بهشت می گردند. برخی از نویسندگان در توضیح روایت فوق گفته اند:

مقتضای این خبر آن است که از برای آن مخدیره(فاطمه معصومه) در نزد خدای تعالی مقام محمودی می باشد که شفاعت نمودن آن مخدیره باشد(در روز جزا). و از برای او نزد خدا شانی است عظیم که آن حضرت و هکذا برادرش حضرت رضا(ع) که در زیارتش می فرماید: «ان لك عند الله شانا من الشان.« و هکذا حضرت جواد. در کتاب مفتاح الجنان مذکور است که حضرت رضا فرمود: هر که زیارت کند او راهم چنان است که مرا زیارت کرده است. گرچه مولف مفتاح معلوم نیست، اما از احادیث معتبر نیز(چنین مطلبی) استفاده می شود. در حدیث است که «من زار ذریتهما كانما زارهما.« ; هرکس ذریه حضرت حسن و حسین را زیارت کند، مثل کسی است که خود آنها را زیارت کند. حضرت معصومه و حضرت عبدالعظیم حسنی نیز مشمول همین حکم می باشند. آری، حضرت معصومه از مقام محمود یعنی مقام شفاعت برخوردار است:

یا بضعة الرساله

یاد مدینه کردم با گوش جان شنیدم لبیک را زبالا تا در حرم رسیدم آیا شد آشکارا قبرنهان زهرا؟ یا فاطمه زهرسو با گوش جان شنیدم بنت امام کاظم اخت امام هشتم باشد شفاعتش را روز جزا امیدم یا بضعة الرساله، ما را مران زدرگه گشتم گدای کویت از غیر، دل بریدم برزاده برادر، جان جواد سوگند رحمی، اگر چه زیر بارگنه خمیدم یافاطمه، شفاعت از روسیاهی ام کن تا خلق روز محشر بیند روسییدم

معصومه

حضرت فاطمه معصومه مستغرق در عبادت، و از آرایش به معاصی و زشتیها پیراسته و عصمت مادرش زهرا(س) در او تجلی نموده است.

بر اساس پاره ای از روایات، لقب معصومه از سوی امام رضا(ع) به این بانوی عظیم الشان اعطا گردید. علامه مجلسی در این باره گوید: امام رضا(ع) در جایی فرمود: «من زار المعصومه بقم کم زارنی.« هرکس معصومه را در قم زیارت کند، مانند کسی است که مرا زیارت کرده است.

کریمه اهل بیت

حضرت معصومه در زبان علما و فقهای شیعه به لقب «کریمه اهل بیت« یاد می‌شود. از میان بانوان اهل بیت این نام زیبا تنها به او اختصاص یافته است. بر اساس رویای صادق و صحیح نسب‌شناس گرانقدر مرحوم آیت‌الله سید محمود مرعشی نجفی (م 1338 هـ). این لقب از طرف امام صادق (ع) بر حضرت معصومه اطلاق شده است. در این روایا امام صادق (ع) به آیت الله نجفی که با دعا و راز و نیاز تلاش پی‌گیری را برای یافتن قبر مطهر حضرت زهرا (س) آغاز کرده بود، خطاب فرمود: «علیک بکریمه اهل بیت« ; بر تو باد به کریمه اهل بیت.

لقبهای حضرت معصومه (س) از زیارتنامه‌ها

تا آنجایی که ما اطلاع یافتیم، سه زیارتنامه برای حضرت معصومه ذکر شده است: یکی از آنها مشهور و دوتای دیگر غیر مشهور است. اسامی و لقبهایی که برای حضرت معصومه در دو زیارتنامه غیر مشهور ذکر شده، به قرار ذیل است:
طاهره (پاکیزه); حمیده (ستوده); بره (نیکوکار); رشیده (رشد یافته); تقیه (پرهیزکار); رضیه (خشنود از خدا); مرضیه (مورد رضایت خدا); سیده طاهره (بانوی پاکیزه); سیده صدیقه (بانوی بسیار راستگو); سیده رضیه (بانوی خشنود از خدا و مورد رضای او); سیده نساء العالمین (سرور زنان عالم)

لقبهای دیگر آن بانو

محدثه و عابده و مقدمه (بانوی پیشتاز) از دیگر صفات و القابی است که برای حضرت معصومه عنوان شده است.

محمد اصغری نژاد